

råde med vegetationstyper fra overgangsrigkær til fattigkær i varierende grader af tilgroning. Området har været anvendt til tørvegravning og har derfor ikke karakter af et uberørt naturområde.

Bortset fra inddragelsen af en åslyng i den vestlige del vil Albæk Mose ikke blive berørt af anlægsarbejderne.

4.2.(7) Åslyng i eng ved Lundenæs Voldsted-

Før hovedafvandingen løb Omme Å gennem engen til Skjern Å, og der kan i dag ses en markant fordybning i terrænet.

Kærvegetationen vil kunne bevares i forbindelse med gennemførelsen af projektet. Arbejds kørsel, gravning eller oplagring vil ikke finde sted i området.

4.2.(8) Råddensig Kær

Før hovedafvandingen havde Råddensig Kær en meget speciel vegetationssammensætning. De fleste af de dengang forekommende arter er tilknyttet fattigkær og andre næringsfattige biotyper, som tidligere var vidt udbredte i Skjern Å dalen. Råddensig Kær har været i kraftig tilgroning siden hovedafvandingen, og mange af de specielle arter, som ønskedes bevaret ved fredningen, har muligvis været forsvundet i 25 år eller mere.

Med projektet tilsluttes Råddensig Grøft til Skjern Å. Råddensig Kær bliver ikke direkte berørt af gravearbejder i forbindelse med reetableringen af Skjern Å, men kærret og et område langs Råddensig Grøft vil blive påvirket af vandstandsvariationer i Skjern Å. Vandstandshævningen i Råddensig Kær vil forhindre yderligere tilgroning men vil ikke umiddelbart sikre genskabelsen af den oprindelige vegetation. Typiske kærplanter vil dog kunne genindvandre ved at blive spredt til området fra f.eks. Albæk Mose.

4.2.(9) Åslyng vest for Lundenæs Voldsted-

I åslyngen er der fundet rester af en laksegård fra middelalderen, hvoraf størstedelen blev ødelagt i forbindelse med afvandingsprojektet i 1960'erne.

Åslyngen vil ikke blive inddraget i det nye åløb. I forbindelse med anlægsarbejderne vil arbejds kørsel, gravning eller oplagring ikke finde sted i området.

4.2.(10) Kæreng

I Hestholm er der registreret en botanisk lokalitet ved Kæreng. Registreringen er foretaget på baggrund af feltundersøgelser fra 1983, hvor der blev fundet nogle sjældne arter. Under feltbesigtigelsen i septem-

ber 1996 blev der ikke fundet sjældne arter, og området virkede stærkt udtørret.

Området vil efter projektets gennemførelse udvikle sig til rørskov.

4.2.(11) Deltaet

Skjern Å'ens udløb i Ringkøbing Fjord er Danmarks største indlandsdelta. Deltaet er i dag et resultat af tiden efter hovedafvandingen i 1960'erne og er derfor præget af regulering, inddigning og opdyrkning men rummer også store arealer med kær, rørskov og krat. Vildtreservatet ved Skjern Å's delta fremstår i dag som et aflangt område med en lige kanal mellem høje ådiger. Ådigerne græsses af får og har tørbundspræget vegetation med typiske strandplanter. Der er i dag en høj artsdiversitet af planter både på digerne og i de mere fugtige dele.

I forbindelse med naturprojektet genskabes et delta med fire uregulerede å-udløb, som med tiden udvikler sig til et dynamisk delta underlagt naturlige landskabsprocesser. Det vurderes, at de planter og dyr, der i dag forekommer i området, hurtigt vil genindvandre efter reetableringen, idet lokaliteten er meget ung.

5. Ejendomsforhold

I miljøministerens redegørelse til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg om et Skjern Å-projekt fra maj 1989 nævnes det, at realiseringen af projektet skal ske i samarbejde med og baseres på frivillig medvirken fra de berørte lodsejere.

De hidtidige arealerhvervelser er derfor foregået ved aftaler i form af salg og jordfordeling. Gennem jordfordeling kan der skaffes erstatningsjord til de produktionsejendomme, der må afgive jord til projektet. En jordfordeling vil derfor indebære, at de landbrugsmæssige interesser sikres bedst muligt. Med udgangen af 1997 har Miljø- og Energiministeriet erhvervet i alt 1.585 ha inden for projektområdet svarende til 72% af arealet. Jordfordelingsprocessen er afsluttet vest for Rute 11. Her er der erhvervet 1.260 ha, svarende til 93% af denne del af projektområdet. Øst for Rute 11 afsluttes jordfordelingen i efteråret 1998. Med udgangen af 1997 er der her erhvervet 325 ha svarende til 39% af denne del.

Vest for Rute 11 har der været stor interesse for at deltage i jordfordelingen. For mange landmænd har jordfordelingen således betydet store driftsmæssige fordele, idet man har fået jord i umiddelbar tilknytning til ejendommen som erstatning for fjerntliggende og besværlige engparceller i ådalen. De resterende ca. 95 ha, der ikke er erhvervet i denne del, er fordelt på